

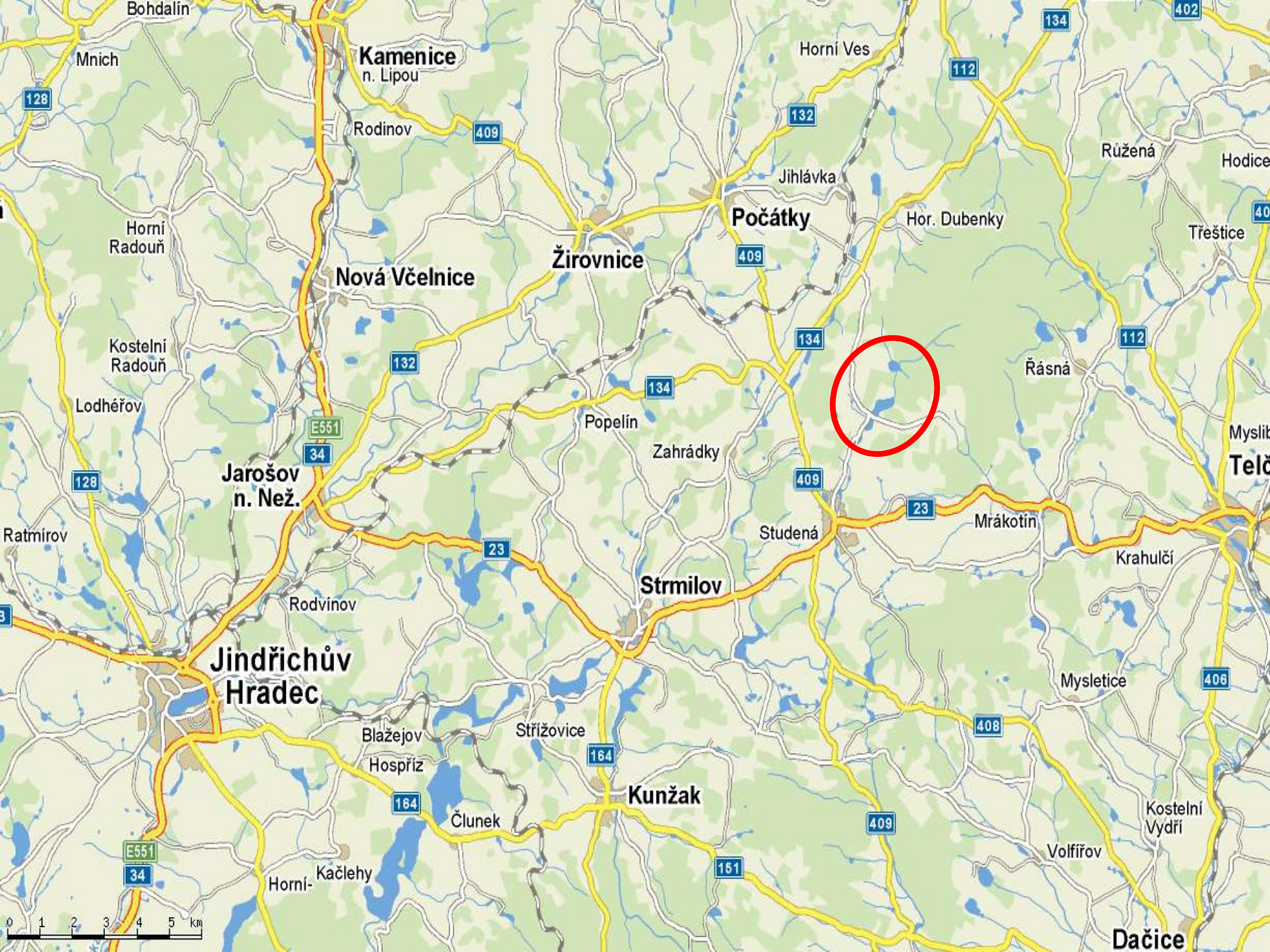
ZŮSTANE I NADÁLE VN KARHOV PERLOU VYSOČINY?

Jan POTUŽÁK a Kateřina KOLÁŘOVÁ

Povodí Vltavy, státní podnik, VHL České Budějovice

Jarošov
n. Než.

Jindřichův
Hradec

Kamenice
n. Lipou

Nová Včelnice

Žirovnice

Počátky

Strmilov

Kunžak

0 1 2 3 4 5 km

rybník Zhejral

VN Karhov

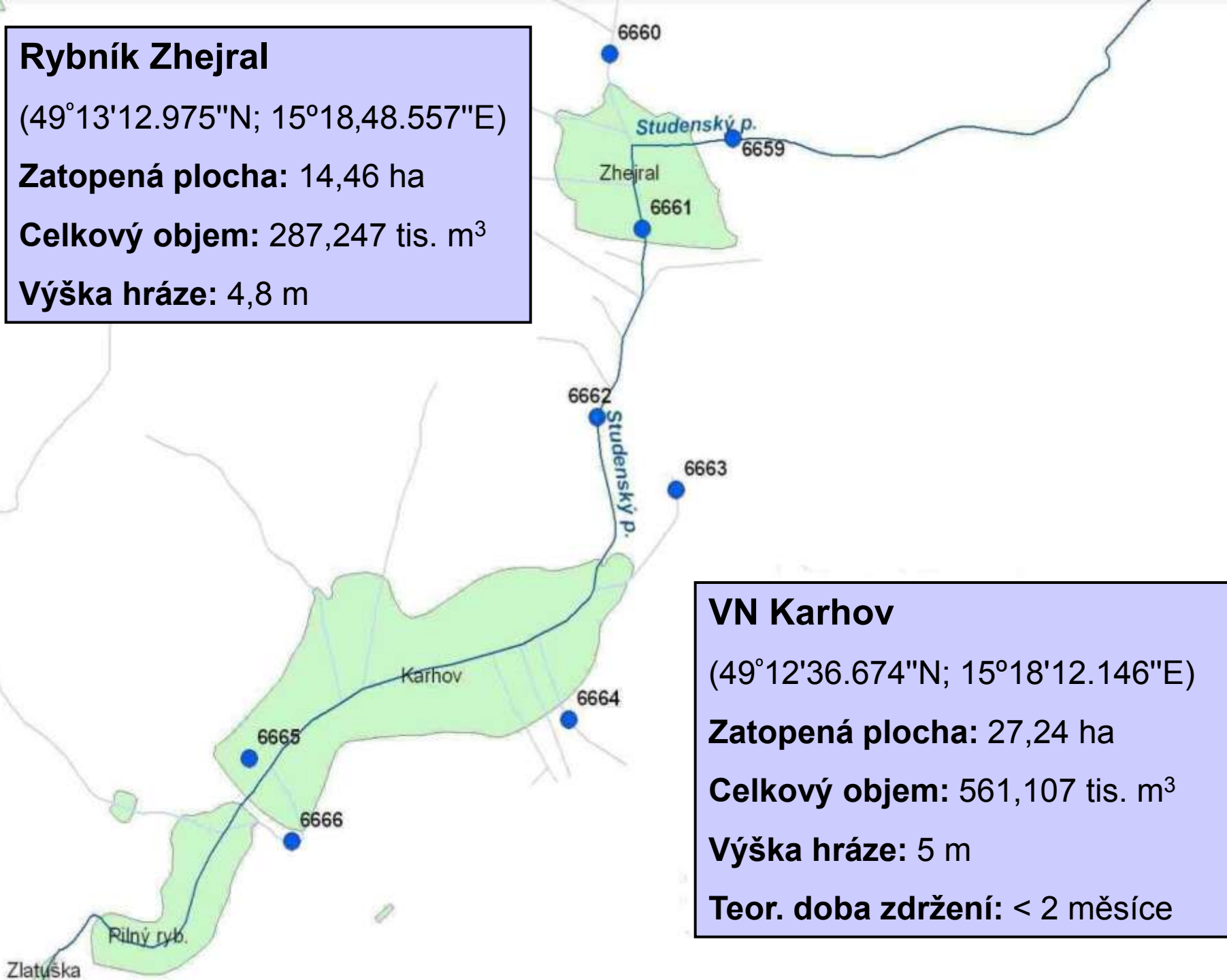
Rybník Zhejral

(49°13'12.975"N; 15°18,48.557"E)

Zatopená plocha: 14,46 ha

Celkový objem: 287,247 tis. m³

Výška hráze: 4,8 m

VN Karhov

(49°12'36.674"N; 15°18'12.146"E)

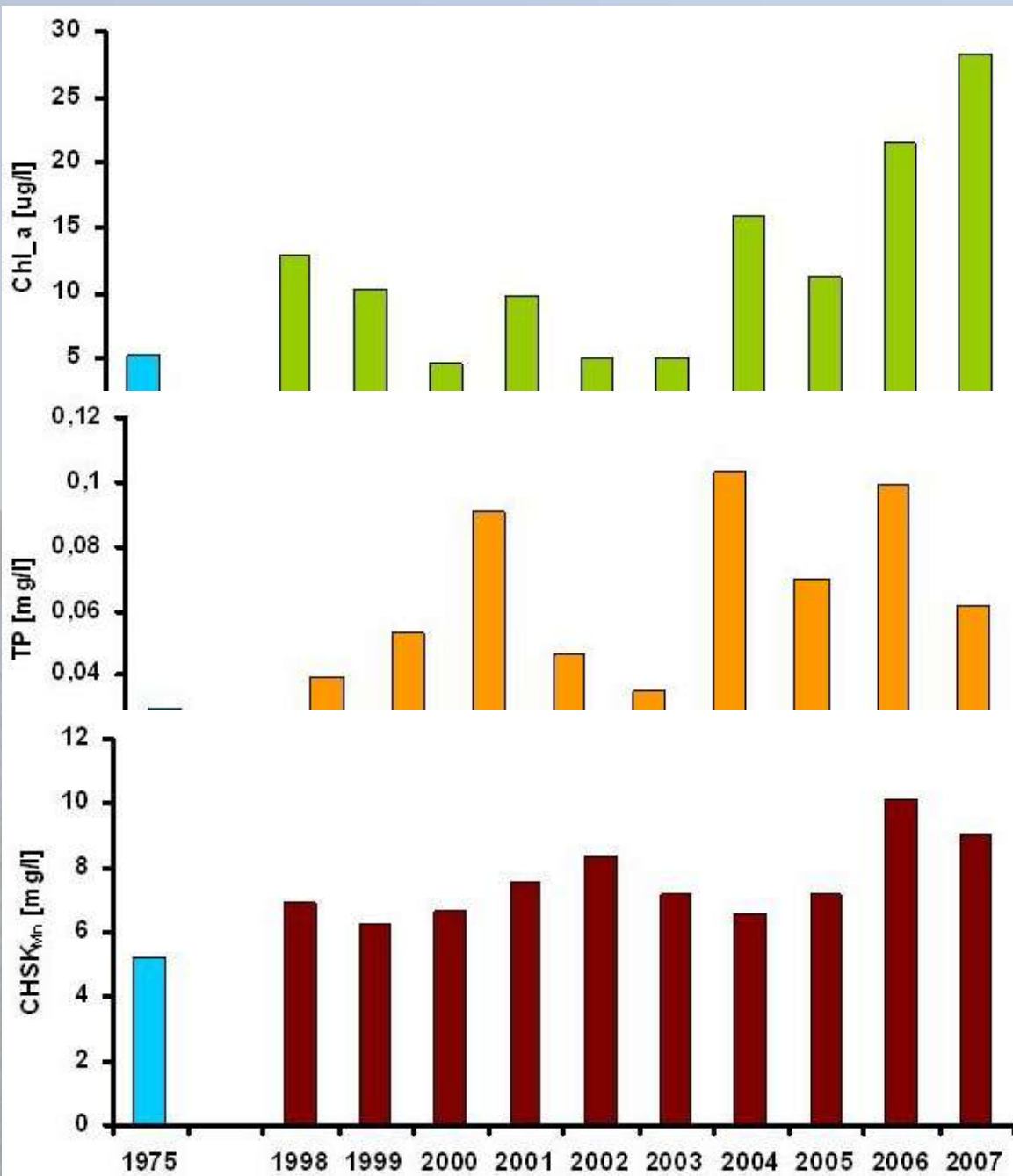
Zatopená plocha: 27,24 ha

Celkový objem: 561,107 tis. m³

Výška hráze: 5 m

Teor. doba zdržení: < 2 měsíce

- Nejméně od poloviny 19. století využíván jako produkční rybník určený k chovu ryb
- V 60. letech byla snaha rybí produkci intenzifikovat aplikací vysokých dávek organických a anorganických hnojiv
- Od roku 1971 je VN Karhov využívána k vodárenským účelům
- Makrofytová nádrž, význam z hlediska koloběhu látek, biologické diverzity a ochrany přírody
- VN Karhov a výše položený rybník Zhejral vytvářejí nedílnou průtočnou soustavu poměrně malého povodí s relativně malým antropogenním ovlivněním
- Za posledních 30. let zde však došlo k výrazným hydrochemickým a hydrobiologickým změnám, které jsou odpovědné za postupné zvyšování trofie

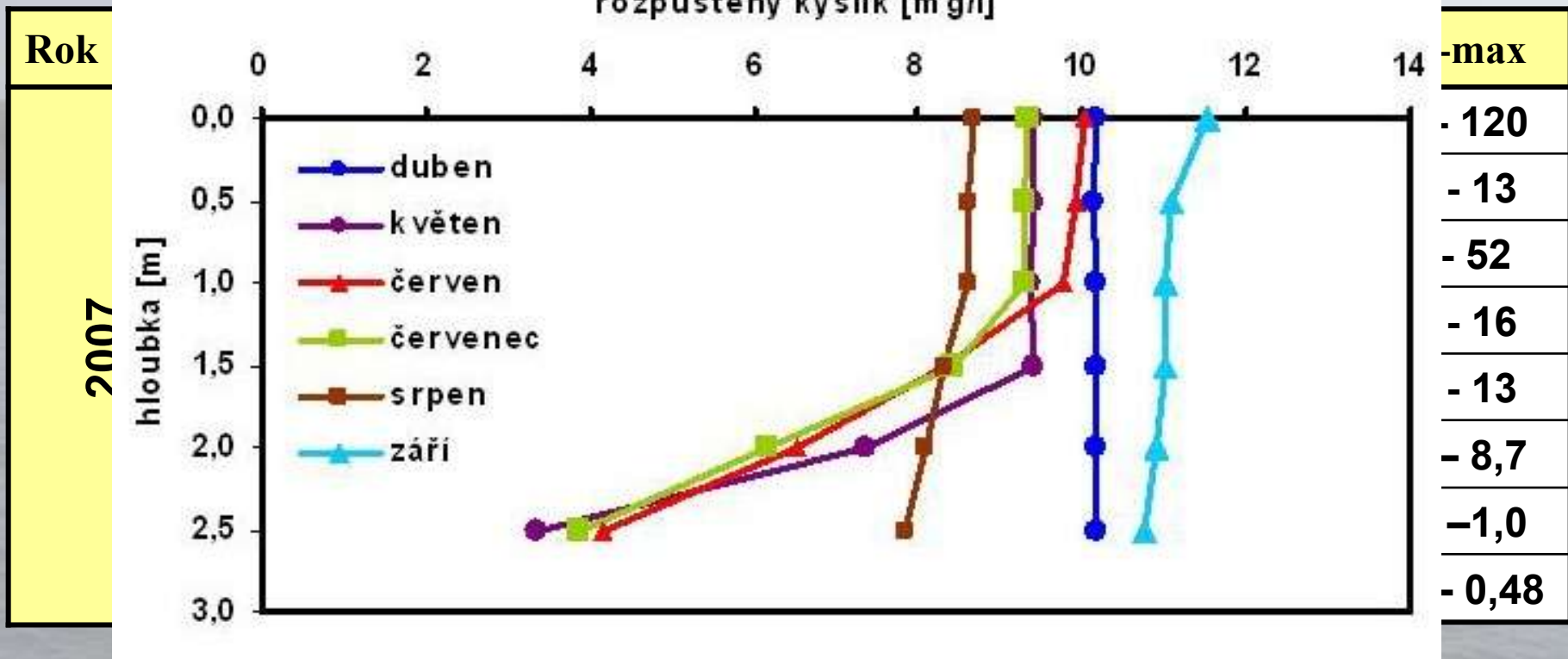

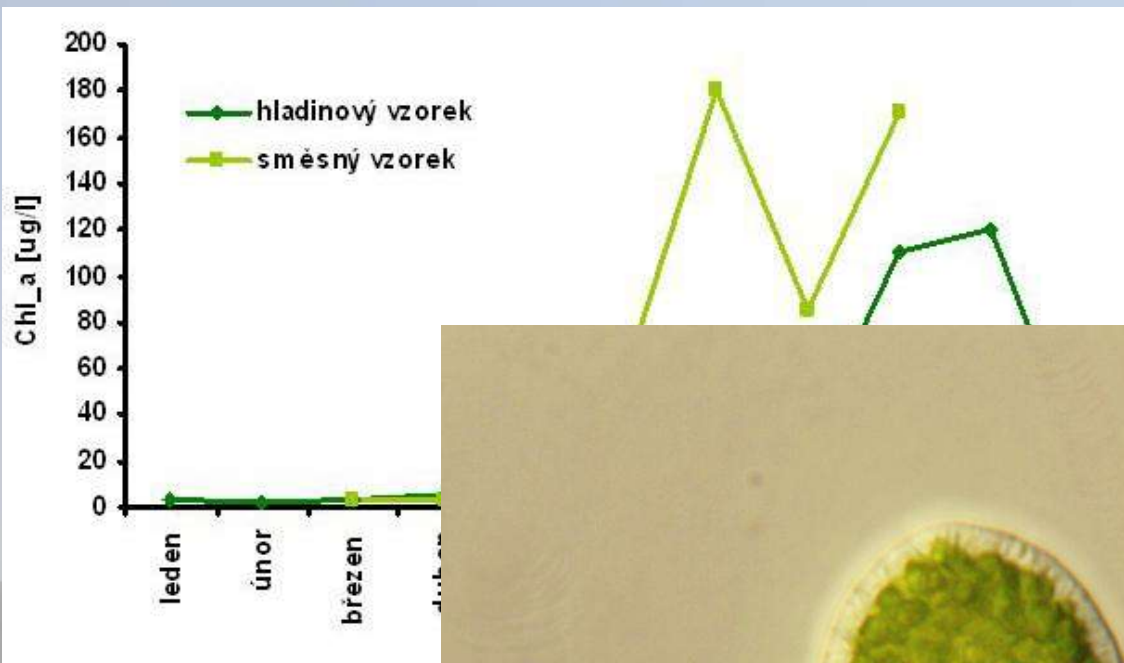
Průměrná koncentrace chlorofylu_a stoupla z průměrných **5,2 µg/l** (1975) na současných bezmála **30 µg/l** (2007)

V roce 1975 nebyla koncentrace TP vyšší než-li **50 µg/l** (Faina ústní sdělení). V současnosti se hodnoty pohybují mezi **52 – 144 µg/l**

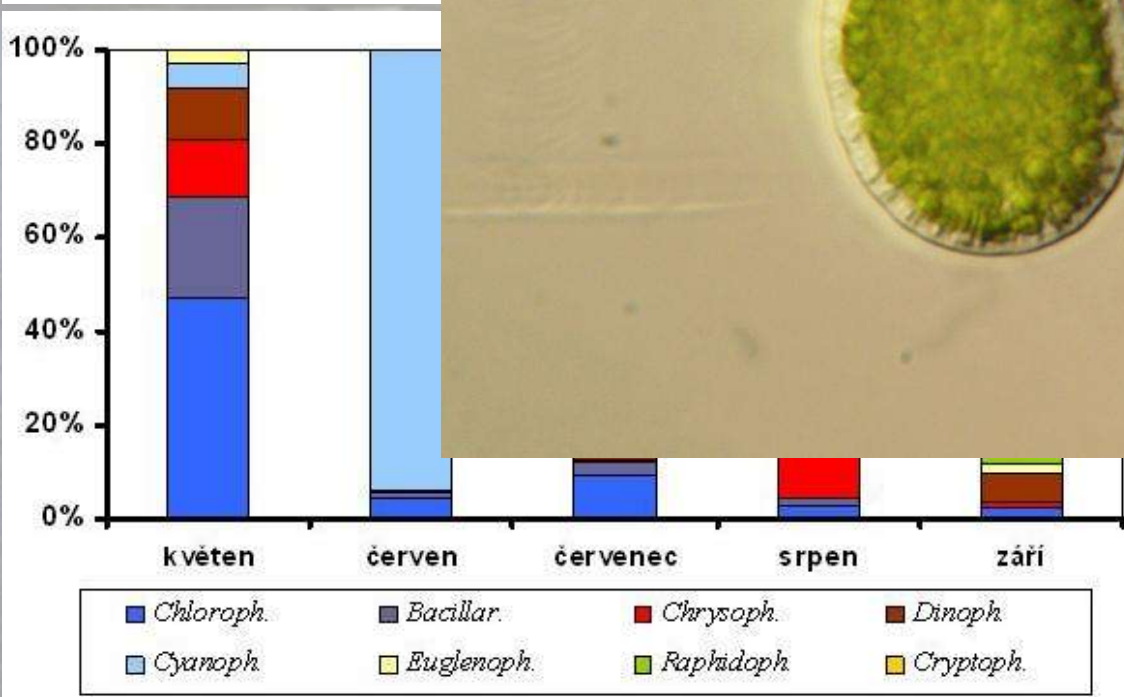
Průměrná koncentrace organických látek vzrostla z **5,2 mg/l** (1975) na současných **9,0 mg/l** (2007)

Aktuální hydrochemický a hydrobiologický stav

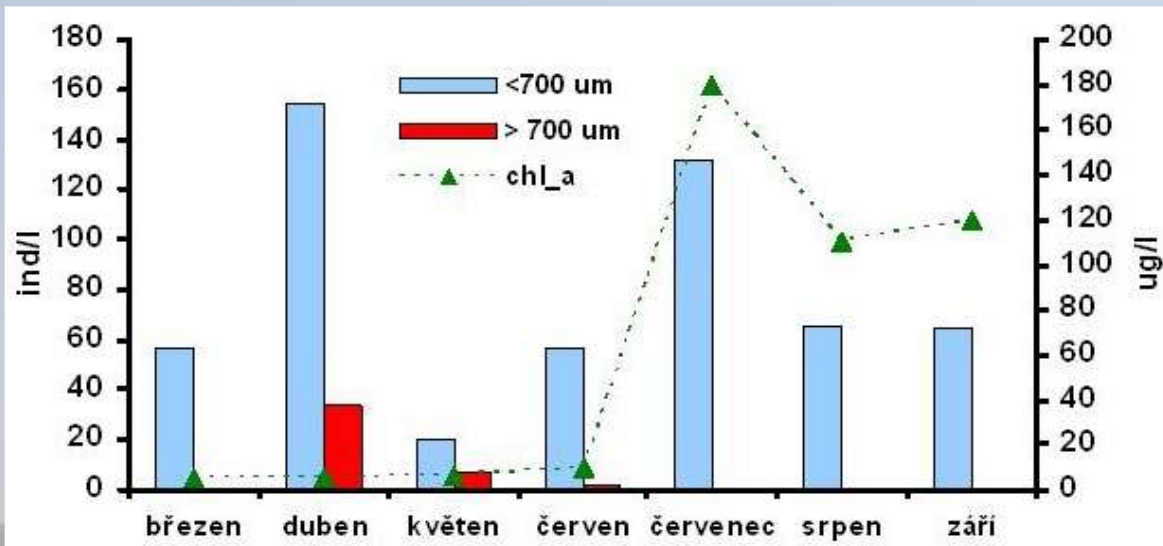
Během jarního období
převládají zelené řasy
(*Cryptomonella pulchra*,
Chlorella sp.)
a rozsivky a

dominuje
u
Vacuolaria

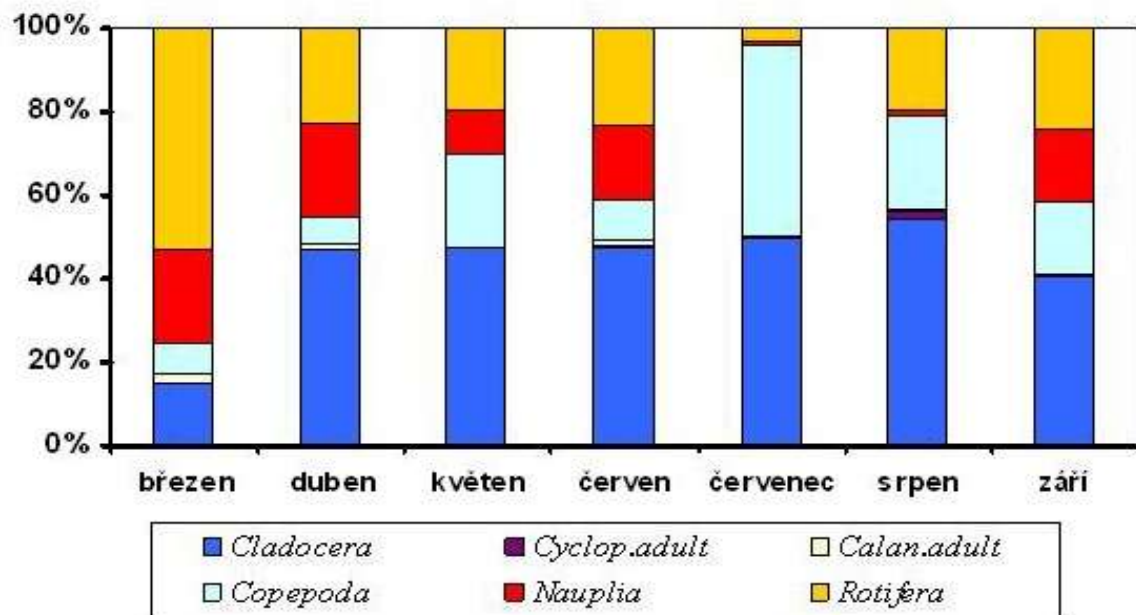
ce tvoří
ku
fytoplanktonu
zelenivky rod
Vacuolaria

Během celé vegetační sezóny dominuje frakce < 700 um

Průměrná sezónní objemová biomasa:
 <700 μm = 8,9 g.m³
 >700 μm = 14,3 g.m³
 celková = 23,2 g.m³

Ve frakci >700 um je od dubna do června dominantní *Holopedim gibberum*

Od dubna do října dominují drobné perloočky *Ceriodaphnia pulchella*, *Bosmina longirostris*

Analýza sedimentů

- První cílený odběr proveden v roce 2007 (HBÚ, BC AVČR) za účelem posoudit potenciál sedimentů z hlediska uvolňování fosforu do vodního sloupce
- Povrchová vrstva měla podle provedených analýz a frakcionace organických látek, P, Fe a Al velký potenciál pro uvolňování fosforu do vodního sloupce
- To bylo dáno relativně vysokou koncentrací organických látek a organicky vázaného fosforu v sedimentu
- Fosfor však nebyl v sedimentu vázán na redox labilní sloučeniny Fe^{III} , nehrozilo tedy uvolňování fosforu ze sedimentu při vzniku anoxie vody nad sedimentem

Makrofyta

- Vyskytuje se emerzní i submerzní vodní vegetace
- Hlavním zástupcem plovoucí vegetace je rdes vzplývavý (*Potamogeton natans*), vyskytující se převážně v mělčí zadní části nádrže
- Zde vytváří až několik desítek m² velké ostrůvky
- V příbřežní zóně dominuje bahnička jehlovitá (*Eleocharis acicularis*), která je doplňována kriticky ohroženou pobřežnicí jednokvětou (*Littorella uniflora*)
- V roce 2007 byl při výraznějším zaklesnutí hladiny zaznamenán výskyt kriticky ohroženého druhu vodní kapradiny míčovky kulkonosé (*Pillularia globulifera*)

Littorella uniflora

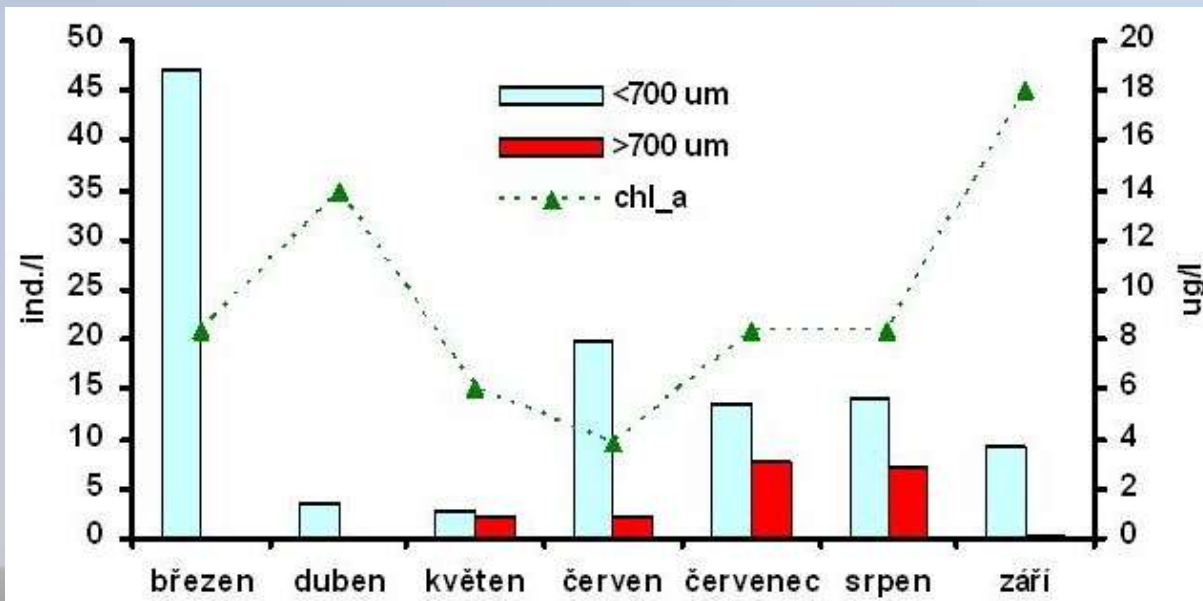

Pillularia globulifera

Rybník Zhejral

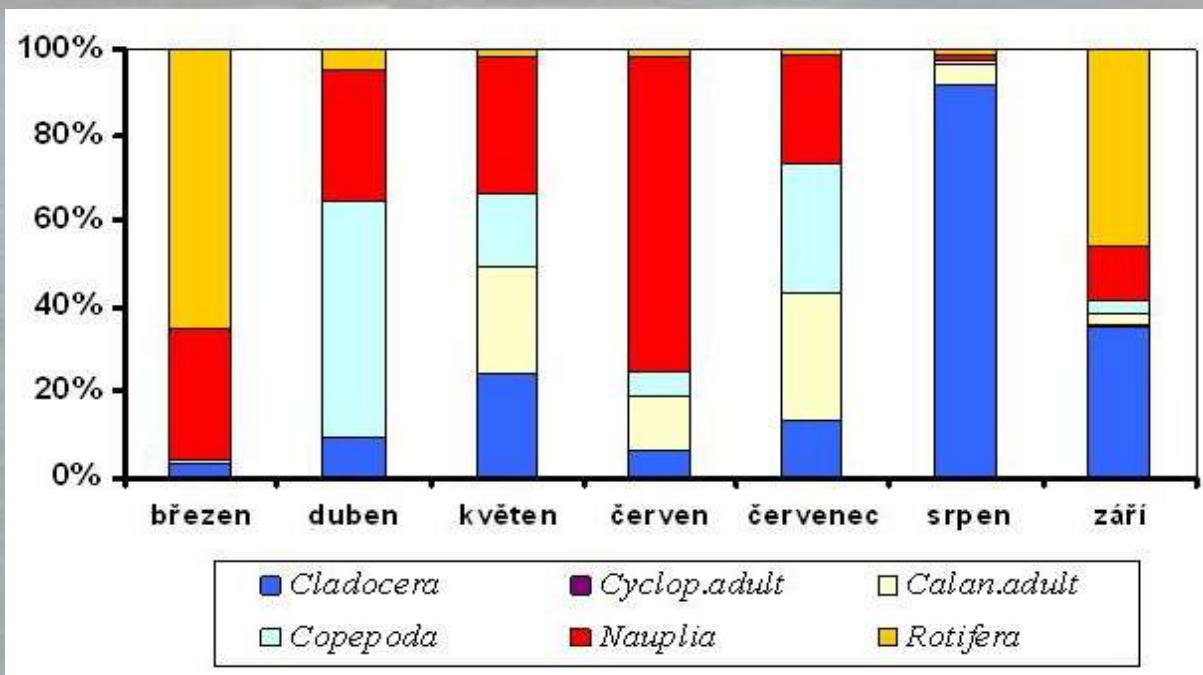
rok	param.	min-max	průměr
2006 květen - září	pH	6,01-7,19	6,69
	kond.	6,4-7,2	6,8
	CHSK _{Mn}	10-15	12
	TOC	9,2-16	12,2
	DOC	8,4-14	10,5
	N-NO ₃	0,1-0,2	0,1
	TN	0,5-1,0	0,8
	TP	0,016-0,031	0,020
	Chl _a	2,7-20	8,3
	Zs	1,3-2,5	1,70

rok	param.	min-max	průměr
2007 březen - září	pH	5,67-7,58	7,0
	kond.	7,0-7,8	7,4
	CHSK _{Mn}	5,1-8,3	7,4
	TOC	8,8-11	10,1
	DOC	6,6-8,7	7,7
	N-NO ₃	<0,1-0,4	<0,1
	TN	0,6-1,2	0,9
	TP	0,005-0,025	0,010
	Chl _a	3,8-18	9,6
	Zs	0,90-1,80	1,15

Během celé vegetační sezóny dominuje frakce < 700 µm

Prům. sezonní objemová biomasa:
 <700 µm = 2,0 g.m³
 >700 µm = 1,7 g.m³
 celková = 3,7 g.m³

Ve frakci >700 µm je od května do srpna *Holopedim gibberum*, *Heterocope saliens* a *Eudiaptomus vulgaris*

Závěr

- Ve VN Karhov se během posledních desetiletí zhoršila kvalita vody
- Zhoršení nastalo především v koncentraci organických látek, fosforu, chlorofylu
- To znamenalo posun úrovně trofie až na eutrofní stav.
- Postihnoutí a přesné definování faktorů, které to způsobily a navrhnout nápravná opatření
- K tomu je nezbytný podrobný celoroční monitoring s následným stanovením látkové bilance nádrže,
- Analyzovat úlohu makrofyt na VN Karhov

A photograph showing a large body of water in the background, with a foreground of dry, cracked earth. The cracked earth is dark brown and has a network of irregular cracks. A small patch of green grass is visible in the middle ground. The background shows a line of trees and a cloudy sky.

Děkuji za pozornost